

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Telephone: CHelsea 3-1242

Reentered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 217 — Štev. 217

NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 5, 1941—SREDA, 5. NOVEMBRA, 1941

Volume XLIX. — Letnik XLIX.

NA KAKAV VEČ KOT
2c NA DAN DOBIVATE
"GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izveniši sobot,
nedelj in praznikov).
:: Citajte, kar Vas zanima ::

BLOK DRŽAV OSREDNJE EVROPE

ČEHOSLOVAŠKA, JUGOSLAVIJA, GRŠKA IN POLJSKA SO SE ODLOČILE ZA POVOJNO ZVEZO. — DRŽAVE SO UVIDELE, DA JE TREBA ŽE SEDAJ DELOVATI ZA BOLJŠO BODOČNOST

Na svoji konferenci na Columbia University v New Yorku je večer Mednarodna delavska organizacija bila priča velevažne izjave glede ustanovitve bloka štirih držav, ki bodo po končani vojni tvorile konfederacijo narodov od Baltika pa do Egejskega morja.

To izjavo so večer ob 11 na Columbia University podpisale štiri države in sicer Čehoslovaška, Jugoslavija, Grška in Poljska, ki imajo 100,000,000 prebivalcev proti 80,000,000 Nemcev. Pozneje bodo v ta blok povabljene še Madžarska, Rumunska in Bolgarska.

Čehoslovaški vnani minister Jan Masaryk je v svojem govoru rekel, da so države osrednje Evrope in balkanske države uvideli, da je treba že sedaj delovati za boljšo bodočnost.

Izjava, ki je bila objavljena večer, se glasi:

"Vlada, delegacija delodajalcev in delavcev osrednje-evropskih in balkanskih držav, združeni na Mednarodni delovni konferenci, ste skupno pregledali položaj ter soglasno sprejeli naslednjo izjavo.

1. Z občutki nepopisljive žalosti dajemo čast našim trpinčnim narodom, njihovemu junaštvu in veličini njihovih žrtev. Razglašamo skupnost naših dežel v skupnem boju za svobodo.

2. Pred civiliziranim svetom protestiramo proti brezštevilnim in do zdaj neznanim krutostim, ki jih vsak dan zakrivijo vpadniki in njihovi privesniki. Samo zaradi tega, ker so ostali zvesti do svoje domovine, je izpostavljenih na tisoče mož, žena in otrok mučenstvu koncentracijskih taborišč, ali pa so umorjeni. Vpadnik ne vpoštevati niti božjih postav, niti človeških pravic. Posebno pa protestiramo proti barbarškemu poslovanju jemati take in jih pobijati.

Prijateljske pozdrave pošiljamo ostalim zaslužnim narodom Evrope. Spodbujamo odpornega duha delavskih mas, ki prevzemajo edinstvo med zaslužnimi narodi. Čast dajemo narodom angleškega imperija, sovjetske Rusije in velike

mu ameriškega narodu. Naše najkrenejše misli gredo tudi k kitajskemu narodu.

3. Slovesno zagotavlja m o našim narodom, da naj se boji za njihovo osvoboditev, ki jih skupaj vodijo največje demokracije sveta, neumnost nadaljujejo do dneva zmage.

4. Zasedujoč te borbe, se zanašamo na pomoč in iskreno podporo vseh svobodnih narotov in predvsem na njihovo organizirano delavsko ljudoštvo. Dolgost vojne je odvisna mnogo od obsega, do katerega bodo ti narodi in še posebno njihovi delavci kazali duh svoje poštrevnosti.

5. Dežele osrednje Evrope in Balkana ponovno zatrjujejo svojo globoko naklonjenost do demokratskih načel ter izjavljajo svojo solidarost do velikih demokracij.

6. Izražamo trdno prepričanje, da bo mir, ki bo sledil zmagi, prinesel našim narodom, kakor tudi vsem narodom po celem svetu, uživanje štirih svoboščin, ki sta jih v svoji izjavi oznanila Roosevelt in Churchill.

Pogajanja za osnivanje bloka narodov proti Nemčiji so se pričela v Londonu in so bila končana v New Yorku, ko so posamezne delegacije prejele odobrenje svojih vlad za izjavo.

Po konferenci je bilo 400 delegatov iz raznih držav na večerji v Commodore hotelu, kjer je angleški delavski zastopnik na konvenciji, George Gibson, med drugim rekel:

"To je borba, da bo še dalje živelo delavstvo po celem svetu. Ako zmagamo, bo to v čast delavcem po celem svetu, ako pa bomo premagani, bo to poraz za delavstvo celega sveta."

Delavska konvencija bo imela danes v New Yorku svojo zaključno sejo, nato pa bodo delegati odpotovali v Washington, kjer jih bo jutri nagovoril predsednik Roosevelt.

"Hitler bo prihodnje poletje pokopan"

O priliki nogometne tekne v Swansea je rekel angleški delavski minister veliki ljudski množici: — Če zastavi angleški narod prihodnjo zimo vso svo-

V tem času so se obrnile misli vseh Slovencev na Cleveland, — milionsko mesto, — v katerem je kandidiral sin-slovenskih starišev na demokratskem tiketu za najvišje mesto, ki ga more nuditi mestna vlada — županstvo.

Ne samo Cleveland, pač pa vsi Slovenci po celi Ameriki so želeli sodniku Franku J. Lauscheu uspeh v njegovi kandidaturi.

In tako z veseljem poročamo, da je bil pri večeršnjih volitvah v Clevelandu z večino 50 tisoč glasov izvoljen za župana sodnik Frank J. Lausche.

Izvoljeni so bili tudi trije slovenski councilman Pucel, Kovarič in Vehovec.

Sodnik Lausche, ki je demokrat, je porazil dosedanjega župana Edwarda Blythin-a, republikanca, ki je županoval 8 let.

Novi župan je bil rojen v priprosti hiši na St. Clair Ave. leta 1895. Njegov oče Louis Lausche je bil doma iz Mule Slivice pri Velikih Laščah in je prišel v Cleveland leta 1889. Njegova mati Frances je bila rojena v Hinjah pri Žužemberku in je prišla v Cleveland tudi leta 1889. Poročena sta bila leta 1891.

Louis in Frances Lausche sta imela na St. Clair Avenue gostilno in restavracijo. Louis Lausche je umrl leta 1907 in Frank, ki je bil najstarejši izmed 10 otrok, je svoji materi pomagal skrbeti za veliko družino.

Mrs. Frances Lausche je umrla leta 1934.

Mladi Frank je leta 1918 stopil v armado, kjer je zelo napredoval, tako da je bil po 8 mesecih že poročnik. Ko je prišel od vojakov, je zopet pričel prekinjeno učenje na vseučilišču, kjer se je pripravil za odvetniško službo.

Po končanih študijah je postal Frank Lausche odvetnik, leta 1932 pa je bil izvoljen za mestnega sodnika.

Sodnik Frank J. Lausche

MORNARIŠKI TANKER SALINAS TORPEDIRAN

V sredo je neka nemška podmornica torpedirala tanker ameriške vojne mornarice Salinas jugozapadno od Islandije. Nikdo na tankerjevem krovu ni bil ranjen in tanker je z lastno paro prišel v neko pristanišče.

4 milijone potnikov na letalih Amer. Airlines

Ray Virden, podpredsednik neke newyorške reklamne tvrdke, je bil obveščen, da je bil štirimilijonaski potnik, ki se je posluževal letala American Airlines, ki so začele obratovati dne 1. aprila 1927.

Prvi milijon potnikov je bilo prepeljanih v desetih letih, trije milijoni pa v štirih in pol letih.

Brazilijska kupila osem laških ladij

Iz Rio de Janeiro poročajo, da so se brazilske oblasti sporazumele z italijansko vlado glede nakupa osmih italijanskih parnikov, ki imajo vsega skupaj 46 tisoč ton. Parniki so že izza izbruha vojne v brazilskih pristaniščih. Koliko znaša kupna cena se ne ve, znano je le, da bo plačala brazilska vlada za parnike v blagu.

LA GUARDIA IZVOLJEN V NEW YORKU

Dosedanji newyorški župan Fiorello H. La Guardia je bil pri večeršnjih volitvah že tretjič izvoljen za župana z večino 133,841 glasov. — Najmočnejši njegov protikandidat je bil demokrat ski kandidat, William O'Dwyer, sedanjí okrajni pravdnik Kings okraja.

Pomoč jugoslovanskim četnikom

Jugoslovanska vlada v Londonu pripravlja načrt, po katerem hoče jugoslovanske četnike zalagati z orožjem in življem.

Dobro poučeni krogi pravijo, da Nemci vsled slabega vremena po celi Jugoslaviji to zimo nikakor še ne bodo mogli postaviti pravega reda. Nasprotno pa imajo razkropljeni jugoslovanski vojniki priložnost, da se še tekom zime zberejo ter spomladí skupno nastopijo proti zatiralcem.

Lewis pred obrambnim posredovalnim odborom

Vsa prizadevanja obrambnega posredovalnega odbora, da bi pobotal jeklarske družbe s premogarji v "captive" majnah, so se prva dva dni izjalovila. Naposled je bil zaslišan John L. Lewis, predsednik United Mine Workers, na čigar povelje je bilo zastavljalo prejšnji teden 53 tisoč premogarjev. Nasprotni stranki bošča morali pozneje predložiti tudi pisane izjave. Poseben odsek bo skušal ugotoviti, koliko članov ima Lewisova organizacija med premogarji v captive majnah.

Republikanci proti Willkieju

Republikanski kongresnik Short iz Missouri je rekel, da bo vodstvo republikanske stranke skušalo izključiti iz svoje srede Wendella L. Willkieja, ki je lani kandidiral na republikanskem tiketu za predsednika.

Republikanski kongresnik Martin iz Massachusetts, voditelj republikanske manjšine v poslanski zbornici, je dejal, da bo nasprotoval vsem tozadevnim poskusom.

Willkie je prav posebno razdražil republikance s svojo izjavo, da bo nastopil proti vsem tistim republikanskim kandidatom, ki bodo obsojali vnanjo politiko Rooseveltove administracije.

Kmalu po svojem porazu se je začel Willkie strinjati s predsednikovo politiko ter slednji postal njen navdušen zagovornik. Bil je tudi že večkrat v Beli hiši in se s predsednikom dolgo pogovarjal.

Svoječasno je bil Willkie demokrat.

Vaše investiranje v Defense Savings Bonds, serija E, se bo zvišalo za 33 in eno tretjino odstotkov v 10 letih.

Kupite Defense Bonds in Stamps!

Srditi boji na ruski fronti

Zadnjih 24 ur bitka za Krim z vsilo naraščajo. Nemci pošiljajo v boj veliko število tankov, topov in aeroplanov, da izsilijo odločitev.

Nemci se z vsjo naglico poslužujejo doseženih uspehov, med katerimi je bil največji predor ruske črte na Perekopu istmusa. Nemški glavni stan naznanja zavzetje Theodosije, važnega pristanišča na skrajni vzhodni obali Krima ob vzhodu Jajla pogorja.

Rusi priznavajo skrajno resen položaj na Krimu, pravijo pa, da je bila nova nemška ofenziva proti Moskvi vstavljena. Rusi so celo zapadno od Moskve zopet zavzeli nekaj krajev.

Ker so Nemci zavzeli že tudi Simferopol in sedaj tudi Theodosio, se bo morala ruska armada umakniti čez Jajla pogorje ter bo takorekoč potisnjena do Črnega morja.

Rusi poročajo o zelo hudih bojih pri Tule-u

Poročilo iz Kijbiševa pravi, da so se boji za Mosko zadnje dni zelo poostri. Na severnem in južnem krilu ruske fronte nemški poveljniki feldmaršal Fedor von Beck zopet vztrajajo obkroževalno taktiko. Na osrednji fronti so stalno v teku napadi in protinapadi.

Zadnja poročila naznanjajo, da so Nemci na osrednji fronti

pričeli močno ofenzivo, Rusi pa se jim junaško vstavljajo. Na mnogih krajih so si Rusi s protinapadi izboljšali svoje položaje. Ruski aeroplani zelo obstrljujejo nemške koncentracije.

List "Pravda" priznava, da se za Mosko bijejo zelo vroči in odločilni boji.

Položaj pred Mosko je nekako naslednji:

Nemško česno krilo se je približalo do predmestja Tule, 110 milj južno od Moskve. V predmestju Tule so bili zadnje dni v teku hudi boji in bojišče je posejano z razbitimi tanki. Nemci so se posebno posluževali havbic in mozarjev, kateri Rusi obstrljujejo s topovi. Sredi mesta so postavljene barikade.

V predelu okoli Možaiska in Maloroslava vztrajata nasprotujoča si poveljniki napade in protinapade. Nemci posebno napadajo pri Možaisku, kjer se poslužujejo velikega števila tankov in strmoglavcev.

Zimske čete prihajajo na južno fronto

Iz arktičnih krajev Sibirije, kjer se vežba 750,000 vojakov posebno za zimske boje, je prišlo na fronto 200,000 vojakov, ki bodo poslani na fronto pri Rostovu. Drugih 200,000 vojakov pa je že na poti na fronto.

AMERIKA GRADI 50 KONVOJEV

Ameriška mornarica je začela kovati novo orožje za borbo na Atlantiku. Ladjedelnice so bile naročene zgraditi petdeset naglih konvojov za Anglijo. Vpoštev pridejo ladjedelnice na vzhodni in na zapadni obali.

Vsak konvoj bo veljal šest milijonov dolarjev ter bo sličen modernemu rušilecu. S pravimi bodo takoj začeli, tako da bo mogoče zgraditi prihodnje leto dva na mesec.

Načrti, po katerih bodo konvoji zgrajeni, niso bili objavljeni, bodo pa to prve bojne ladje, ki bodo soglasno s postavno za vojno pomoč zgrajene za Anglijo. Stroški dokazujejo, da bodo dobro oborožene in sposobne za boj s podmornicami. Skorogotovo bodo boljše kot so kanadske korvete, ki jih je Kanada že precej zgradila ter vrše obremen z rušilci konvojsko službo.

34 jih bodo zgradili v ladjedelnici na Mare Island v Californiji, 12 v Bostonu, osem v Seattleu in šest v Philadelphiji.

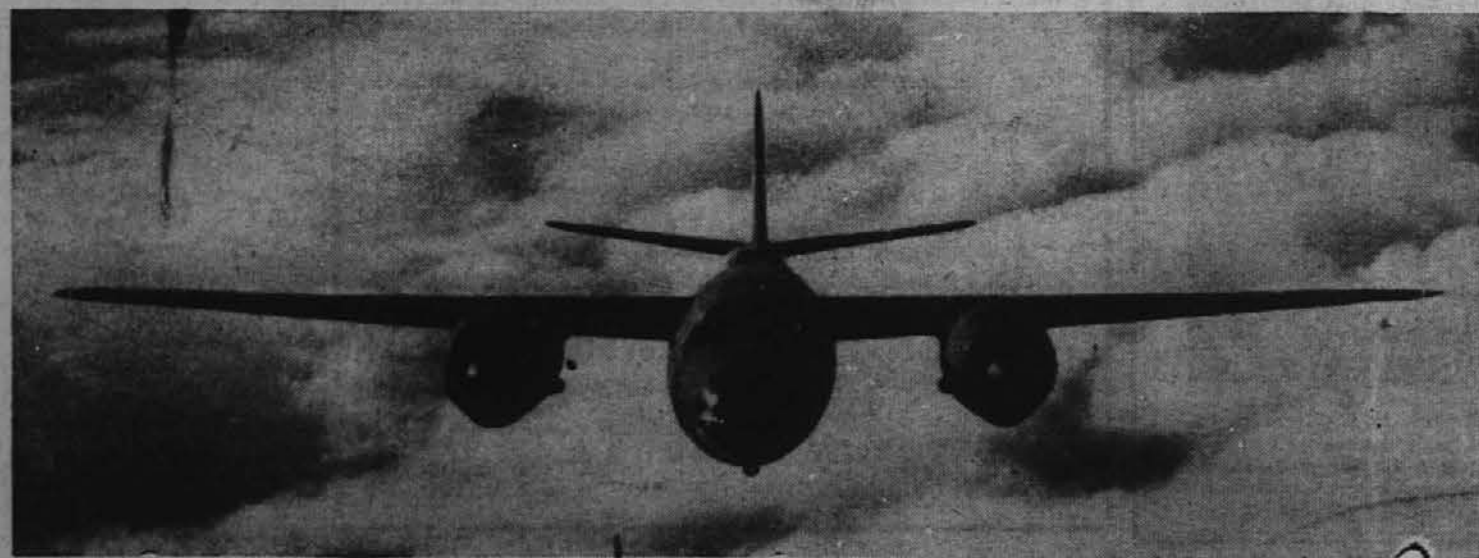
Delavec pod visoko varščino

V Baltimore, Md., so aretirali 22 letnega Michaela Williama Etzela, delavca v Glenn L. Martin zrakoplovni tovarni. Dolge ga, da je poškodoval več aparatov namenjenih za vojni department. Sodišče ga je postavilo pod varščino 25 tisoč dolarjev.

Etzel, ki je sin nemških starišev, je baje rekel uradnikom justičnega departmenta, da je skušal s svojim početjem preprečiti uporabo bombnikov proti Nemčiji. Pri bombnikih je namreč porezal električne žice.

Zvezni komisar Cullen je izjavil: — Žalostno, ker imamo take državljane.

Etzel ima v Nemčiji dva strica in dve teti.

To ime so dali najnovejšemu ameriškega bombniku "Martin B-26", katerega je videti leteti nad oblaki dve milj nad Baltimore, Md. Bombnik more nositi dvakrat več bomb kot pa katerikoli bombnik srednje velikosti.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation),
Frank Sakar, President; J. Lupata, Sec. — Place of business of the
corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET,
NEW YORK, N. Y.

48th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$6.— Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list na Ameriko in Kanado \$6.—; na pol leta \$3.—;
na štiri leta \$18.— Za New York za celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50.
Za inostranstvo za celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno, sobota, nedelja in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

Telephone: CHelsea 6-1243

POLOŽAJ V ITALIJI

Italijansko propagandno ministrstvo si na vse načine prizadeva prikazati ljudsko razpoloženje italijanskega naroda v varljivi luči, toda brez uspeha. Javnost ne verjame radiogovorom in ne verjame pisanju listov. Ogorčenje proti fašističnemu režimu narašča od dne do dne in zavzema čedalje ostriše oblike.

Prilomiti je pa treba, da Italijani tako zelo ne sovražijo svojih lastnih gospodarjev, pač je ipa njihov srd naperjen proti nemškimi vsiljivcem, ki so se razpasli po vsej Italiji in se jim ne godi preslabo.

Italijan sovraži iz dna svojega srca nemške častnike, uradnike in agente, ki se skrajno oblasno obnašajo ter z vsako svojo kretnjo in besedo opozarjajo prebivalce, da jih smatrajo le za nekakšne podrejene zaveznike.

Ne morejo pa videti tudi Mussolinija, ki se je prostovoljno ponižal pred Hitlerjem in njegovimi hlapeci. Laški narod se je nadal od fašizma "veličine in dostojanstva", deležen je bil pa strahovitega ponižanja. Laški narod danes ve, da je bilo vse Mussolinijevo govorjenje, njegove obljube in prislege le mlačna prazna slama.

Italiji manjka življenjskih potrebščin, predvsem pa surovin, blaga in živin.

Leta in leta je trobil Mussolini v svet, da je fašistično gospodarstvo tako vzorno napredovalo, da bo v slučaju vojne izzvalo zavist vse Evrope.

Mašinerija fašistične stranke se je že po prvih dveh mesecih vojne izkazala kot nesposobna. Po vsej Italiji se je razpasel veriženje, prodaja pod roko ter splošno kršenje vojnih določb in postav. Korupcija je splošna. S temnimi postli se kar na debelo bavijo višji in ni žji fašistični uradniki.

Italijanska policija je že nekaj mesecev zaposlena z obupno borbo proti veriženju. Are tiranij je bilo več tisoč oseb in med njimi precej stebrov fašizma. Pred sodiščem se skoro nobenemu fašističnemu veljaku ni bilo treba zagovarjati, zakar so poskrbele fašistične oblasti. Po vsej Italiji krožijo fašistični lepaki podtalne protifašistične organizacije "Giustizia e Libertà", navajajoči imena fašističnih verižnikov in odličnjakov, čijih mesto naj bi bilo pravzaprav na fronti, pa se kotijo lepo doma. Mussolini pa nima nasprotnikov samo med širokimi plastmi naroda, pač pa tudi v svojih lastnih vrstah. Razni fašistični veljaki ob raznih prilikah kritizirajo fašističen sistem, češ, da se je preživel ter da njegova načela ne odgovarjajo več sedanjemu času in sedanjim razmeram.

Mussolini je v čedalje večji zagati. Mož ve, da se je začelo nevarno rušiti, kar je bil s takim ponosom in s takim navdušenjem zgradil.

VOJNA PRODUKCIJA

Urad produkcijske uprave poroča, da bodo vsa naročila ameriške mornarice in mornariške komisije predčasno izvršena. Konec meseca novembra bo mogoče zgraditi vsak dan najmanj eno deset tisoč tonsko tovornjo ladjo.

Načrti za masno produkcijo so završeni, in prihodnje poletje bodo že obratovalne štiri nove ogromne tovarne. Ker bodo dobili naročila tudi podkontraktorji, bo mogoče zgraditi vsak mesec dva tisoč tankov. Puške in strojnice izdeluje trideset tovarn; njihovo število bo do pomladi podvojeno.

Predsednik je namignil, da bo dne 1. januarja predložil kongresu program, ki bo že zdaj pospešeno produkcijo tankov podvojil. S tem bo zadoščeno vsem potrebam Amerike in njenih zaveznikov.

Ravnatelj produkcijske uprave Knudsen in Hillman ter vojni tajnik Stimson in mornariški tajnik Knox so ponovno pozvali delavce in delodajalce, naj poverijo vse svoje medsebojne spore razsodiščnim oblastim, češ, da so stavke v sedanjem času usodne za deželo.

ČIM VEČ TEHNIKE, TEM MANJ MATERINSKE LJUBEZNI.

Negovanje in vzgajanje otrok zahteva mnogo časa. To nekaterim izumiteljem v Ameriki ni po volji. Tako so pred kratkim izumili avtomat, ki poje z zibelko, ki prističi družini pestunjo in omogoča revnejšim materam, da jim ni treba sedeti stalno pri zibelki. Zadoštuje jim, da pritiskajo na gumb in elektrika zibelko požene.

Čez četrte ure otrok zaspi. Po večni prevejanosti je v tem, da se zibelka lahko zbira v raznih stopnjah. So dojenčki, ki zahtevajo samo rahlega zibanja, drugi se zadovoljijo le z divjim gaganjem. Za takšne individualne razlike med otroci je izumitelj dobro poskrbel. Na pretikalni deski je mogoče naravnati stiriinajst različnih stopinj zibanja.

Neki francoski inženir je ta izum še izpopolnil. Izumil si je namreč avtomat, ki poje z zibelko. Zadoštuje pritisk na vzvod in oglasi se najlepša pesem. Aparat ima obsežen program celih 25 različnih zabi-

Nova izjava hrvatskega bana

Veliki dnevnik "The Montreal Daily Star" je priobčil novo izjavo bana Hrvatske dr. Ivana Šubišića pri njegovi vrnitvi iz Schumacherja v Montreal. Dnevnik prinaša izjavo s sledečimi besedami:

"Za hrvatski narod so hrvatski Quislingi prav tako del skupnih sovražnikov, kakor sta Hitler in Mussolini."

"Vesel sem, da vam lahko povem, da so Hrvati v Kanadi zelo zadovoljni z življenjem v Kanadi. Srečal sem mnogo Hrvatov, ki služijo v kanadski vojski in govoril s Hrvati iz Nove Zelandije, ki se vadijo s kanadskimi letalci. Zelo so zadovoljni z življenjskimi razmerami v novi domovini."

Govoreč o letalstvu, je dr. Šubišić dejal, da je zelo ponosen, da je Hrvat v Angliji dobil visoko odlikovanje za junško borbo v zraku proti nemškemu sovražniku.

"Hrvati pod britansko zastavo so zelo zvesti državljani svoje nove domovine. Govoril sem s člani hrvatskih rodoljubnih društev v Schumacherju in drugje. Slišal sem o njihovi jasnosti izjavah spomenicah, kjer so izjavljali svojo vernost in zvestobo demokratičnim načelom. V moji prisotnosti je bila poslana brzojavka predsedniku Kingu s katero se izražajo vdanost in pripravljenost za delo v britanski državni skupnosti."

"Poudarjam vse to o vdanosti, ker se je mnogo govorilo in pisalo o tem v zvezi s tragičnimi dogodki v Jugoslaviji. Pravi hrvatski narod se tam bori proti napadalcem prav tako, kakor se tukajšnji narod upira. Hrvati v Kanadi žele posebej javno poudariti svoje nasprotje s hrvatskimi Quislingi."

"Nobena žrtve ni prevelika za hrvatski narod, da se doseže zmaga Britanije, Rusije in njenih zaveznikov."

"Če sem pri tem posebej naglasil Hrvatsko, ne smete razumeti, da govorim samo za Hrvatsko, čeprav sem Hrvat. Prav tako sem Jugoslovian in kot tak govorim za vse Jugoslovane. Kajti Srbi, in Slovenci delajo za obnovitev skupne domovine Jugoslavije."

Kratek nagovor---velik dokument

Nekoga jasnega novembraškega dne pred 75 leti je Abraham Lincoln v svojem dostojanstvu kot predsednik Združenih držav držal kratek govor s katerim so se formalno zaključile svečanosti posvečenja bojišča pri Gettysburgu v državi Pennsylvaniji kot narodnega pokopališča. Ko je stopil dol s govorniškega odra, je občinstvo zaploskalo — vzkliznil je prijatelju: "Ljudstvo je bilo razočarano."

V trenutnem smislu je Lincoln imel prav, kajti Edward Everett, senator iz Massachusetts, je bil glavni govornik onega dne. Njegov govor je trajal dve uri in njegova govorniška spretnost in izbrane besede so bile izčrpane oduševljenja prisotnih, ki so bili tam zbrani v velikem številu. Lincoln je sledil s svojim govorom trih minut in prisotni so bili že trudni.

V širšem smislu pa Lincoln ni imel prav. Ljudje niso bili razočarani. Dan kasneje, dne 20. novembra, potem ko je Lincoln spregovoril onih 267 besed Gettysburškega nagovora, je našel svoj nagovor natiskano v časopisih poleg dolgega Everetovega govora. Ves narod pa je razpravljalo o njegovem govoru, ne pa o Everetovem. Inozemski dopisniki so Lincolnov nagovor brzojavili v Evropo in angleški časopisi so mu dali odličan prostor. Bil je skoraj takoj preveden v poglavne tuje jezike in ljudje po vsej Evropi so ga čitali s ponudkom. Everetov govor je bil kmalu pozabljen, Lincolnov je pa postal slaven in postaja

vsak dan slavnejši. Lincoln je imel le dva tedna časa, da se pripravi na kak govor. Medtem pa je imel mnogo posla in skrbi. Govor je bil zato ženjalna inspiracija velikega zagovornika svobode. Priložnost je bila poraz konfederacijske vojske pri Gettysburgu meseca julija onega leta. Bitka je bila ostra, neizkopana trupla so pokrivala bojišče. Tedaj se je porodila ideja, da bi se del bojišča posvetil kot narodno pokopališče. 17. držav je odobrilo načrt in država Pennsylvanija je nakupila 17 akrov zemlje okoli Cemetery Hill, s katerega se mudi razgled na vse bojišče. Zemljišče je bilo okraшено z zelenjem in dan 19. novembra je bil določen za posvečenje.

metery Hill, s katerega se mudi razgled na vse bojišče. Zemljišče je bilo okraшено z zelenjem in dan 19. novembra je bil določen za posvečenje. metery Hill, s katerega se mudi razgled na vse bojišče. Zemljišče je bilo okraшено z zelenjem in dan 19. novembra je bil določen za posvečenje.

Prevod more le dajati pojmi o pesniški lepoti, zvoku in jedrnosti tega najkrajšega govora na vetu. To so besede:

"Osemdeset in sedem let je minilo, odkar so naši očetje na tem kontinentu ustvarili nov narod, započeli v svobodi in posvečen namizanju, da so si vsi ljudje ustvarjeni enaki. Sedaj smo zapleteni v veliko državljansko vojno, ki preizkuša, dali ta narod, ali sploh vsak narod, tako započeti in tako po-

dobrodelnost, vredna vaše podpore

NOW OUR OWN HOSPITALS GIVE TODAY

UNITED HOSPITAL CAMPAIGN COMMITTEE 370 LEXINGTON AVENUE, NEW YORK

Zelo važno je, da si medsebojno pomagamo in podpiramo in se zlasti v boleznih. Mnogo je bolnih revnih ljudi, ki nimajo sredstev za zdravljenje, zato imajo mesta svoje bolnišnice, kamor se morejo revni bolniki zateči za pomoč. Te bolnišnice je treba velikodušno podpirati. Prispevajte po svoji moči za bolnišnice v Vašem kraju!

SLOVENCII

NAJBOLJ POPOPOLNA ZALOGA
SLOVENSKE FOTOGRAFSKE
POSLOVNE DOBITE PRI

JOHN MARSHALL, Inc.
463 WEST 42nd STREET
NEW YORK, N. Y.

svečan, more dolgo vztrajati. Zbrali smo se tukaj na velikem bojišču te vojne. Prišli smo, da posvetimo del tega bojišča kot končno pokopališče za one, ki so tukaj dali proč svoje življenje, da ta narod more živeti. Popolnoma primerno in pravilno je, da to storimo. Ali, v širšem smislu, mi ne moremo posvetiti — mi ne moremo blagosloviti tega zemljišča. Junaški ljudje, mrtvi in živeči, ki so se tukaj borili, so ga posvetili, daleč čez naše borne sile, da bi kaj dodali ali odvzeli. Svet bo kaj malo zabeležil ali zapomnil, kar tukaj govorimo, ali ne more nikdar pozabiti, kar so oni tukaj storili. Mnogo bolj važno za nas, živeče, je, da bodimo tu posvečeni veliki malogi, ki ostaja pred nami, — da od teh počasnih mrtvecev jemljemo povečano udanost do stvari, za katero so oni dali zadnje mero vdanosti — da se tukaj svečano zabljudimo, da ti mrtvi niso umrli za stonj — da ta narod pod Bogom najima novo rojstvo svobode — in da vlada ljudstva, notem ljudstva, za ljudstvo ne izgine iz sveta."

V BLAG SPOMIN

OBLITNICE SMRTI
naše ljubljene in nikdar
pozabljene mame in stare
mame

FRANČIŠKA
Z U S T

ki je umrla dne 5. novembra, 1940
v Moon Run, Pa.

Ko ste Vi, mama,
že živeli,
vsaki teden
ste mi Vi
pisemce pisala.
Jaz sem Vam jih
pa vračevala.

Oh, oh, zdaj pa nobenega
več, ta žalost
za me je odveč!

Žalujejo ostali
Mary Homer, bili in družina.
Auburn, Ill.

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči
Vam in Vašim Otrokom

KRANJSKO-SLOVENSKA
KATOLIŠKA JEDNOTA

Najstarejša slovenska podporni organizacija
v Ameriki... Posljuje že 48. leto

Članstvo \$7,000 Premoženje \$4,728,000.00

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 125.19%

Če hočeš dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, po-
stehi in najstarejši podporni organizaciji, KRANJSKO-SLOVENS-
KI KATOLIŠKI JEDNOTI, kjer se lahko zavaruješ za smrtne,
razne poškodbe, operacije, proti boleznim in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta;
otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejšo vrsto certifikate se-
danje dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če se nisi član
ali članica te mogočne in bogate katoliške podporne organizacije, po-
trudi se in pridruži takoj.

Za polnopravni član zavarovalnice in za vse druge potrebnosti
se obrni na uradnike in uradnice krajevnih društev
K. S. K. Jednote, ali pa na:

GLAVNI URAD
351-353 No. Chicago Street, Joliet, Illinois

Delavska gospoda

V Seattle v državi Wash-
ington je prvovrsten Olympic
hotel, v katerem je poseben
"penthouse-apartment", sesto-
ječ iz sedmih spalnic, petih ko-
palic, bare, knjižnice, spre-
jemnega salona, obednice, te-
lovadnice in balkona.

Misleč, da se bo bivši angle-
ški kralj na svojem potovanju
po Združenih državah ustavil
tudi v Seattle, je dala hotelska
uprava apartment prenoviti in
nanovo dekorirati.

Bivšega angleškega kralja
pa ni bilo v Seattle, pač se je
pa vršila tam konvencija Ame-
riške delavske federacije.

Viskemu gostu namenjeni
apartment je najel zase in za
svojih enajst tovarišev Daniel
Tobin, predsednik unije trans-
portacijskih delavcev.

Peter Zgaga

Očetovske skrbi.

Svojega najboljši brintnega si-
na je poslal farmer v mesto v
višje šole. Prva leta se je do-
bro učil, zadnji čas pa ni dobi-
val farmera o njem prav ugod-
nih vesti. Da piše in ponačuje,
so govorili ljudje, da s svojimi
devetnajstimi leti padjaš z ma-
lovrednimi ženskami, in sploh
nganja take reči, ki niso bile
fantu v kredit.

Pisal mu je in ga oštel. Sin
mu je odgovoril, da so vse za-
krivili zlobni jeziki, proti kateri-
m je boj nemogoč, da so učitelji
luči in strogi ter da ne
more sproti vsega zmagovati.
Pa se bo že potrudil, da ne bo
delal očetu sramote.

V gostilno pa sploh nikdar
ne gre, ker mu priča ne prija
in se mu smili denar.

Na koncu pisma je bila pa

ponižna prošnja, če bi ga mo-
gel oče malo bolj podpreti z
drobicami, kajti vse je drago,
posebno pa knjige, in zadnji
čas se mu je tek tako izboljšal,
da bi pojedal za dva.

Res so sami zlobni jeziki,
— je razsodil oče. — Zavida-
jo mi, ker imam tako pridnega
sina-studenta. O, iz njega bo
še nekaj. — In tisto o draginji
tudi ni laž. Saj sam oče ve, ka-
ko je vse drago.

In poslal je precej denarja,
da bo "finel za kakšen pribolj-
šek."

Jeziki pa niso utihnili. Iz
mesta je celo prišlo nekaj pi-
sem brez podpisa, kako se mu
je sin izpridil in popačil.

Oče je bil zbezan.

— Najbolje je, da se sam
prepričam, — je razsodil. — In
se je v soboto zjutraj odpeljal
v veliko mesto ter dospel tja
ob sedmih zvečer.

— Malo prezgodaj je še, —
si je mislil. — Če je namenjen
zdoma med slabo kompanijo,
zdaj še ni šel. Takole ob enaj-
stih se bom oglašil. Ob enajstih
bom pozvonil pri njegovem sta-
novanju, in gospodinja mi bo
že povedala, če je doma.

Izprehajajoč se po mestu je
ubijal čas do enajstih, naker
se je odpravil v predmestje in
obstal pred veliko mračno hišo,
kjer je stanoval njegov sin. —

Skrbelo ga je, kako naj se mu
opraviči, če ga dobi doma. In
ngibal je, kako naj ga kaznuje,
če po salonihi zapravlja težko
prislužen očetov denar.

V veži pozvonil. Nobenega
odgovora. Pozvonil še enkrat.
Sliši kako se odpro v drugem
ali tretjem nadstropju vrata in
s stopnišča vpraša osoren žen-
ski glas: — Kdo je?

— Ali stanuje tukaj neki
Frank Terdin?

— Da, tukaj stanuje, — za-
hrešči ženska, — kar gori ga
prinesite.

Stanovska tovariša.

V mestu sta živela stanovska
tovariša—sodnik in advokat—
ki sta se iz neznanega vzroka
strahno sovražila. Na cestah in
na hodniku sodeča se nista
pogledala; v sodni dvorani je
pa prišlo med njima do takih
besednih sporov, da so si lju-
dje kar ušesa tiskali.

Sodnik je bil starejši, trezen
in zmeren mož, advokat nekaj
let mlajši, in je rad, kadar je
imel priliko, globoko v kozarec
pogledal, posebno pa zjutraj,
da se je s sodnikom lažje pre-
piral.

Ko se je nekega dopoldne v
sodišču konaj držal na nogah,
mu reče sodnik očitajoče: —
Domov pojdi in se prespiti.

Tako opitega človeka kakor
ste vi, že zdavnaj nisem videl.

— Vaša milost, — je odvr-
nil advokat. — Dvajet let ste
je sodnik, toda to, kar ste me-
ni rekli, je vaša prva resnična
in pravična razsodba v vseh
dvajsetih letih.

Delavska gospoda

V Seattle v državi Wash-
ington je prvovrsten Olympic
hotel, v katerem je poseben
"penthouse-apartment", sesto-
ječ iz sedmih spalnic, petih ko-
palic, bare, knjižnice, spre-
jemnega salona, obednice, te-
lovadnice in balkona.

Misleč, da se bo bivši angle-
ški kralj na svojem potovanju
po Združenih državah ustavil
tudi v Seattle, je dala hotelska
uprava apartment prenoviti in
nanovo dekorirati.

Bivšega angleškega kralja
pa ni bilo v Seattle, pač se je
pa vršila tam konvencija Ame-
riške delavske federacije.

Viskemu gostu namenjeni
apartment je najel zase in za
svojih enajst tovarišev Daniel
Tobin, predsednik unije trans-
portacijskih delavcev.

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselbin, kjer bivajo in delajo Slovenci

Presenetljiva požrtvovalnost Kanade

Vlada širi svojo kontrolo; proizvodnja se je povečala, vezbanje je bilo pospešeno. — Kanada ne plačuje samo svojih vojnih stroškov, pač pa posoja ogromne vsote tudi Angliji.

Kanada ima približno en milijon manj prebivalcev, kot jih ima ameriška država New York. Njeno zemljepisno gospodarstvo bi bilo mogoče spraviti na sto milijonov pas med ameriškim državam Massachusetts in Washington. Navzle temu je pa Kanada spravila skupaj 338 tisoč vojakov prostovoljcev, letalcev in mornarjev, katere lahko pošlje v boj kamorkoli. Poleg tega ima za domačo obrambo 170 tisoč mož.

Ko se je pred dvema leti začela vojna, ni mogla opremiti vse kanadske industrije niti ene same infanterijske divizije. Zdaj pa lahko opremlja divizijo v šestih tednih ter produciira topove, tanke, letala, naboje, bombe, trake ter vojne in tovarne ladje. Vse to pošilja kamor je treba.

Vsak teden se proizvodnja pospeši, nove tovarne rastejo iz tal, produkcija za privatno oziroma civilno porabo je zunanjsana do skrajnosti. Vse je posvečeno samemu cilju — končni zmagi.

Stroške pokriva Kanada z davki, ki so trikrat večji kot so bili pred vojno, ter z denarjem, ki ga dobi za vojne obveznice. Ta vsota znaša zdaj že 1500 milijonov dolarjev.

Kanada pa ne pokriva samo svojih lastnih vojnih stroškov. Večinoma vse potrebe, ne, ki jih pošlje v Anglijo, so "posojene". Do meseca avgusta bi morala plačati Angliji Kanadi 1155 milijonov dolarjev. Kanada ji je v ta namen posodila 905 milijonov dolarjev. Najmanj 900 milijonov dolarjev bo še treba za pokritje letšnjih nakupov.

Da poveča in omogoči redno odhajanje živl preko oceana, se je kanadska vlada nečuvno odločila za načrt, ki bo veljal več milijonov dolarjev. Farmerjem na zapadu mora pomagati s pridom prodati pšenico, farmerjem na vzhodu pa kmeti prasiče in krave, da bo dovolj masti, svinjine in masla.

Ob izbruhu vojne je Kanada prevzela odgovornost za vezbanje letalcev iz vsega angleškega imperija.

To je pomenilo zgradnjo sto letališč in nad stotridset dru-

gih naprav. Toda vsega tega ni bilo dovolj. Prejšnji mesec je rekel minister za zrakoplovstvo, da je treba podvojiti število letališč in sol.

Pivotni stroški, h katerim bi prispevali tudi drugi domini, ji in Anglija, so bili preračunani na 600 milijonov dolarjev. Novi proračun znaša 820 milijonov dolarjev.

V Kanadi se izvežba dvakrat več strelcev, opazovalcev in pilotov kot je bilo prvotno določeno. Osem odstotkov je Kanadčanov, osem odstotkov Amerikancev, drugi so pa fantje iz drugih dominijev in iz Anglije.

Samó meseca septembra jih je vstopilo 16 tisoč v kraljevo kanadsko zračno službo. To je dokaz ogromne zračne sile, ki jo prispeva ta majhna dežela.

Pri tem je pa treba nekaj vpoštevati. Ta nenadna vojna prosperiteta, ko je sleherni za-

poslen in je skoro sleherni od vlade plačan, je proizvedla gospodarski in finančni položaj, ki utegne kaj kmalu postati usoden. Navzle vojnemu odboru za kontrolo nad cenami, se je vse podražilo. Če se cene višajo, se morajo višati tudi plače. Če se višajo plače, se morajo višati tudi davki. Tako pridemo na pot, vodečo k inflaciji.

S čudovitim pogumom in bistrostvostjo je vlada sestavila načrt, kontrole nad cenami in plačami. Načrt je precej gibek, toda upati je, da bo vzdržal potrebno ravnotežje.

Načrt so precej kritizirali delavski voditelji, češ, da pri posvetovanjih niso bili dovolj vpoštevani. Zatrjujejo tudi, v tem oziru imajo prav — da postavna določitev plač nemogoča kolektivno barantanje.

Vlada odgovarja na to kritiko, da je odgovorna vsej deželi in vsemu narodu ter da je treba finančne stanovitnosti za preprečanje preteče inflacije.

(Prihodnjih korakov kanadske vlade zaenkrat se ni moglo napovedati, priznati ji je pa treba, da je v svojih prizadevanjih odkritosrečna in poštena.

Delavci bodo dobivali bonus

Za vsako enodotno podražanje življenjskih stroškov, bodo dobivali delavci po 25 centov več na teden. — Farmerji in ribiči so izvzeti. — Namen vladne odredbe je stabilizacija plač na zmernem temelju.

Izvenšni nekatere industrije, bodo po 15. novembru v vseh kanadskih industrijah plače stabilizirane. Vsak delavec, ki zasluži 25 dolarjev ali več na teden, bo dobil na teden 25 centov bonusa za vsako enodotno podražanje življenjskih stroškov.

Tozadovna vladna odredba bo v veljavi le za časa vojne, ter ni treba, da bi jo potrdil parlament. S podpisom miru bo njena veljavnost ugasnila. Odredba je bila uveljavljena v svojo stabilizacijo plač na pošten in zmerni podlagi v interesu vojnih prizadevanj. Sledile ji bodo druge, ki bodo določale cene.

Za temelj bodo služile cene meseca septembra, ki so bile pa skoro štirinajst odstotkov višje kot ob izbruhu vojne. Cene bodo vsako leto štirikrat pregledane in sicer 15. novembra, 15. februarja, 15. maja in 15.

avgusta. Ob isti priliki bo tudi bonus bodisi zvišan ali pa znižan.

Odredba se tiče podjetij, ki imajo zaposlenih najmanj 50 moških ali žensk. Izjema je stavbinska obrt, pri kateri pridejo v poštev podjetje že z desetimi delavci.

Odredba se ne tiče farmerjev in ribičev, ter tudi ne bolnišnic ter verskih dobrodelnih in vzgojnih ustanov.

Nadzorstvo bo poverjeno posebnemu delavskemu odboru. Odbor bo imel poleg načelnika še osem članov. Štirje bodo zastopali delodajalce, štirje pa delavce. Odbor bo imenoval za province pet okrajnih odborov. Glede plač je določeno naslednje:

1. Noben delodajalec ne sme svobodno povišati plač, ki jih je plačeval ob uveljavitvi odredbe.
2. V slučaju, da bo odbor spoznal, da so plače pri tem ali onem podjetju nižje kot so pa v splošnem pri drugih sličnih podjetjih, jih bo primerno zvišal.
3. Ako bodo plače pri tem ali onem podjetju dovolj visoke, bo odbor bonus znižal ali pa sploh odpravil.

Bonus bodo morali plačevati vsi delodajalci vsem svojim delavcem. Uslužbenici, ki zavzemajo pri podjetju višja mesta kot foremani, ne bodo upravičeni do bonusa.

Za vsako enodotno povečanje stroškov bo značil tedenski bonus 25 centov za delavce, ki zasluži 25 ali več dolarjev na teden. Onim, ki zasluži manj kot 25 dolarjev na teden, bo izplačan bonus v znesku enega odstotka tedenske plače.

Bonus se ne bo povečal, dokler se življenjski stroški ne bodo podražili za en odstotek tekom trimesečnega razdobja. Delodajalec, ki bo dokazal, da mu finančne razmere nika-

POKVARJENI AEROPLAN SREČNO SE VRNIL V ANGLIJO

Angleški bombnik, ki je bil poškodovan v zračni bitki, je priletel na "neko angl. letališče."

NESREČA KANADSKEGA BOMBNIKA

Pilot je izgubl v snežnem viharju smer. — Bombnik je krožil nekaj časa nad jezerom nato je pa treščil v močvirje — Trije letalci mrtvi.

Iz Tupper Lake, v ameriški državi New York so poročili 25. oktobra:

"Trije letalci kralj. zračne sile so bili smrtno, ko je njihov dvomotorni bombnik treščil v močvirje ob Big Tupper jezeru."

Mrtva sta Douglas R. Gill iz Ladysmith, B. C. in A. Nowosad iz Vonde, Sask. Tretjega ni bilo mogoče identificirati.

Bombnik je krožil nad jezerom in mestecem kakih 45 minut in sicer v višini komaj 100 do 150 čevljev. Skušal je pristati, toda kot poročajo očividci, je pilota najbrž osiepil snežni vihar, ki je divjal s strahovito naglico ter je bil prvi v tej sezoni.

Bombnik, ki se je nahajal na vzhodnem poletu, ni zgorel. Ko je pilot spoznal, da bo treščil

na zemljo, je pravočasno zaprtil dotok goriva v motor.

Letalo je bilo zelo poškodovano. Oba motorja sta bila pod vodo, prednji del pa globoko zasajen v močvirje.

Dr. O. J. Collinson, župan mesteca Tupper Lake je opazoval nesrečo skozi okno Mercy bolnišnice, ki je komaj tri milje oddaljena od jezera.

Reševalci so takoj odšli na delo, ter so se skoro do pasu vdiral v blato.

Bombnik se je pojavil kmalu po 3. uri popoldne, ter začel krožiti nad mestom. V bližini je precej pristajališč, ki jih pa pilot zaradi snežnega viharja ni mogel opaziti.

Nesreča se je zgodila 45 minut pozneje. Mestne oblasti so takoj obvestile kanadsko zračno službo.

NESREČA V PREMGOVNIKU

Eksplozija, ki je zahtevala življenje devetnajstih premogarjev, je povzročila silno zmedo v premogarskem naselju.

Tri milje severno od Nordegga v kanadski provinci Alberta, je ob gorskem pobočju majhen premogovnik, v katerem je nastala 31. oktobra strašna eksplozija. Nedvomno so se vneli plini.

Devetnajst trupel so že spravili na površje, deset premogarjev pa še vedno pogrešajo.

Eksplozija se je pojavila dokolne ter povzročila v majhnem premogarskem naselju silno razburjenje. Mestec Nordegga leži 150 milj južno od Edmontona. Ljudje splošno niso sploh vedeli, koliko premogarjev je v rovu. Pozneje je vodstvo družbe objavilo, da jih je odšlo na dopoldanski šilt 29. Devetnajst so jih dobili mrtvih, in po mnenju generalnega superintendenta J. Shanksa, je tudi ostalih deset zadela ista usoda.

Vsled eksplozije se je rov na razdaljo nekaj jardov porušil. Posuto kamenje in premog so reševalci kmalu odpeljali, toda reševanje je bilo vsled strupenih plinov zelo otežkočeno.

Vsled opeklin ni umrl noben premogar, pač so se pa zadušili. Vsega skupaj ima družba zaposlenih dvajset premogarjev, ki delajo v treh šiltah. Ker tisto dopoldne ni bilo v premogovniku posebnega dela, jih je odšlo na šilt samo 29.

Največja premogovna nesreča v provinci Alberta se je zgodila leta 1914, ko je zahtevala v Hillcrestu v bližini Crow's Nest Pass eksplozija 189 žrtv. Meseca decembra leta 1935 se je v Hintonu smrtno ponesrečilo 15 premogarjev.

V splošnem so rovske in rudniške nesreče v Kanadi

precej redke. Povzročajo jih skoro izključno le strupeni plini, dočim se posipi le redkokdaj dogajajo.

Strašna družinska tragedija

Iz Winnipega poročajo, da so v tankajšnji bližini v majhišči našli mrtve: seržanta kanadske zračne službe Edwarda H. McMurraya, njegovo ženo in dva otroka. Komisija je dognala, da je McMurray najprvo ustrelil svojo ženo, nato 10 mesečno hčerko in tri letne sinčka iz prvega zakona. Nato si je še sam pognal kroglo v glavo.

Kaj ga je napotilo k temu strašnemu dejanju, ni bilo mogoče dognati.

Čedalje več Amerikancev v vojni službi Kanade

Iz poročil kanadskih nabornih postaj je razvidno, da vstopa čedalje več Amerikancev v kanadsko armado in v kanadsko zračno službo.

Naval se je prav posebno povečal zadnjih par tednov, ko se je poostrišlo nasprotje med Združenimi državami in Nemčijo.

Kanadski ženski pomožni zračni službi se je prejšnji teden pridružilo tudi nekaj žensk iz Združenih držav.

Prav nič ne bo pretirano, ako rečemo, da služijo v kanadski armadi deset tisoč Amerikancev. Osem odstotkov kanadske zračne sile tvorijo mladi moške iz Združenih držav.

Na kanadskih vežbališčih in v letalskih šolah je nad 600 ameriških instruktorjev.

MOŽJE, ŽENE NAD 40 LET. NE BODITE SLABOTNI STARI

Bodite veseli, moči, zdravja, sreče. Vzemite Oxtrex. Vsebuje splošno toniko, okreplja, ki so pogosto potrebna nad 40 let. Vsebuje, ki jim manjka: železo, kalcij, jod, vitamini B1, B2, B6, B12, C, E, K, P, S, T, U, V, W, X, Y, Z. Tudi starostni srčnik pije. Tudi to pomaga bolnikom. Tudi sam sem ga vzel. Tudi hišni laborant. Posebna vpeševalna mlačna Oxtrex Tonic Tableta velja samo 35c. Pričnite se počutiti veselje in mlajše se danes. Napredaj v vseh lekarnah.

Slovenci v Kanadi

ROJAK PONESREČIL V GERALDTONU

Kot razvidni, mi poteče naročnina za "Glas Naroda" in zato vam pošiljam priloženo money order \$3.00 za nadaljnjih šest mesecev, ker brez tega listu bi mi bilo zelo dolgočasno, posebno v teh razburkanih časih.

Naj še omenim, da se je tukaj v Geraldtonu, ponesrečil naš sobrat Joe Živelich, rodom Hrvat, doma od Bosiljeva. Pokojni je bil zaposlen okoli 8 let v L. L. L. Gold Mine. Bil je mailjev delavec ter si tudi tukaj v Geraldtonu postavil svoj dom. Dne 17. oktobra je šel na delo zdrav in vesel kakor običajno, poslovil se je od svoje soproge, s katero je bil oženjen komaj borih 11 mesecev. Ali domov se ni več vrnil živ.

Uslo se je na njegova sedem tón kamenja, ter ga pokopalo pod seboj njega, in njegovega tovariša, kateri je bil pri priči mrtve. Pokojni Joe se je še mučil v strašnih mukah 20 minut, nakaž je tudi on izdihnil. Komaj po preteku dveh ur so ju odkopali izpod ruševin takoj p o toločena in nakažena, da ju je bilo strah pogledati. Pokopan je bil dne 20. oktobra na pokopališču tukaj v Geraldtonu.

Kako je bil pokojnik priljubljen, je pokazal njegov pogreb, katerega se je udeležilo veliko število ljudi.

Torej, Joe, zapustil si nas za vedno. Tebe krije sedaj hladna kanadska zemlja, ali ostal nam boš za vedno v trajnem sponrnu. Tvoji žalujoči soprogi izrekamo svoje najiskrenejše sožalje.

M. Butala,

Geraldton, Ont. Can.

NOVICA IZ HAMILTON, ONT., CANADA.

Tu je bil smrtno ponesrečen dobro znani Slovenec dne 14. oktobra in pokopan 17. okt. v Hamiltonu in sicer John Oswald, rojen v Dragi pri Loški potoki, kateri zapušča v starem kraju ženo in tri hčerke. Bil je zaposlen tu pri City of Hamilton kot poberalce smeti in jako priljubljen kot poštenjak in dober delavec, kar se je tudi pokazalo, ko je ležal na mrtvaškem odru in na spremstvu k zadnjemu počitku.

Imel je nad 50 krasnih venecv, seveda najlepši je bil od nas Slovencev, ker je nas tu tudi precejšnje število in spremljalo ga je 27 avtomobilov k zadnjemu počitku.

On je prišel v Kanado leta 1927 in bil zaposlen od istega časa kot je prišel v Kanado v zlati jami in sicer v Kirkland Lake, Ont. Leta 1930 si je premenil svoje mesto in dobil slučajno službo v Hamiltonu, kjer je bil tudi smrtno ponesrečen in poškodban je podlegel. Rojen je bil leta 1901, kot omenjeno, v vasi Dragi p. Loški potok. V Ameriki se nahajata tudi dve njegovi sestri in en stric. Ako bi slučajno radi zvedeli kakše ožje informacije, kako je bilo njegovo stališče, tu sem pripravljen drage v olje, kar mi je pač znano.

Torej, John, Ti si nepozabljen tu od nas Slovencev in lah-kaj Ti bo tuja gruda!

Poročevalec.

Slovenci v Kanadi!

VZAJEMNA PODPORN A ZVEZA "BLED"

VAM NUDI NAJBOLJŠO GARANCIJO ZA ZAVAROVANJE PROTI NEZGODAM

JE EDINA SLOVENSKA KORPORACIJA TE VRSTE, KI JE PRIZNANA OD DRŽAVE V KANADI

Dolžnost vsakega Slovenca in Slovenke, kateri hočejo dobro sebi in svojim, je, da nemudoma pristopijo

ZVEZA PLAČUJE BOLNIŠKO PODORO V RAZREDU A — \$1.25 DNEVNE PODPORE; V RAZREDU B PA \$1.25 TEDENSKO IMA GOTOVINE DO \$8000.00, TER JE IZPLAČALA IZ SVO. JEGA OBSTOJA PREKO \$10,000.00 ZA RAZNE PODPORE IN OPERACIJE

Za vse podrobnejše informacije se obrnite na glavnega tajnika Zveze: FRANK GREBENC, 81 McKELVIE AVENUE, KIRKLAND LAKE, ONT., CANADA

Note

za

PIANO-

HARMONIKO

ali

KLAVIR

Po 35c komad:

SLOVENIAN DANCE
YANDA POLKA
PO JEZERU
K O L O
OHIO VALLEY
SYLVIA POLKA
TAM NA VRTNI GREDI
MARIBOR WALTZ
SPAVAJ MILKA MOJA
ORPHAN WALTZ
DEKLE NA VRTU
OJ, MARIČKA, PEGLJAJ
ZIDANA MARELA (polka)
VESELI BRATCI (mazurka)
BARČICA
MLADI KAPETANI
KO PTIČICA TA MALA
ZVEDEL SEM NEKAJ

Po 25c komad:
MOJA DEKLE JE SE MLADA

Naročite pri

KNJIGARNI

SLOVENIAN PUBLISHING CO.

216 West 18th St., New York

GOSPOD iz KONOPIŠTA

Napisal: I. WINDER.

122

Turki niso bili nevarni. Nevarni so bili Srbi. Iz Beograda, a tudi iz pokrajini monarhije, koder so prebivali Srbi, in iz zasedenih, zdaj priključenih dežel, so prihajale vznemirljive novice. Srbi, ki je Avstroogrska proti njim že dolgo časa vodila brezobzirno carinsko vojno, so videli v aneksijski Bosne in Hercegovine veliko nevarnost za ostanek kraljevine Srbije. Srbski politiki, so potovali iz kraja v kraj in klicali prebivalstvu, da hoče Avstroogrska osvojiti Balkan in uničiti Srbijo.

Srbski nemir je bil bojovitemu šefu generalnega štaba, Conradu, zelo dobrodošel. Prej je zmerom sanjaril o vojni proti Italiji, ker se je sanje niso hotele uresničiti, se je zdaj prijavil z mislijo, da mora najprej premagati Srbijo. Terjal je zaporo meje in mobilizacijo. In prestolonaslednik? Da bi ga pripravil v bojovito razpoloženje, mu je pisal Conrad v St. Maurice, da bi bila vojska srečna, če bi hotel Franc Ferdinand v neogibni vojni prevzeti vihovno poveljstvo. Voja proti Srbom ni nič tvegane. Rusija, edina velesila, ki šteti neodvisnost Srbije, ni pripravljena na vojno in se, ker je še upuhana od poraza v rusko-japonski vojni in vsa zrahljana od revolucionarnega vrenja, za zdaj ne more ganiti.

Franc Ferdinand si je v St. Mauriceu nekaj dni ubijal glavo s tem pismom. Previdna, plašljiva Zofija je rekla sleherni dan:

"Nikar ga ne poslušaj!" Pri tem ni mislila na narode, ki morajo na vojni izkrevati, ne na mlade ljudi, ki morajo na vojni izgubiti življenje, niti ne na matere, ki morajo v vojni izgubiti sinove. Mislila je na nevarnost, ki je grozila ljubljenu možu in nji, če bi božja previdnost hotela, da bi našel sovražni knepričakovno pomoč in bi dobil vojno. Mislila je na veliki dan maščevanja in zmagovalstva, ki je sanjala o njem že ves čas od poroke, na dan, ko bo Franc Ferdinand vendar še sedel na prestolu, ona pa zraven njega. Mislila je na dan, ko ji Franc Ferdinand, vsem odpovedim na kljub, položi krono na glavo. Mislila je na dan, ko bo njen prvorojeni sin, vzlic vsem odpovedim, dobil naslov cesarjeviča.

Prisojala si je moč, da uresniči vse te sanje. V stari državi naj za naprej ne velja nič drugega kakor volja novega cesarja. Voljo novega cesarja je hotela utrditi z jeklom svoje ljubezni, s preizkušeno čarodajno močjo, ki ji je bila pomagala, da si je osvojila ljubljene moža, strla odpor starega cesarja in vseh sovražnikov, prisilila sree ljubljene moža k zvestobi in ga za zmerom odvrnila od vseh drugih žena. Če pa ne bi bilo več države, tedaj tudi ne bi bilo cesarja, in konec bi bil sramota in blaznost. Zato je morala Franca Ferdinanda nenehoma svariti.

Res bi bila Zofija prav tako rada, kakor Franc Ferdinand, kaznovala in uničila nepokorno Srbijo, ki se je upala groziti mogočni habsburški državi, a kdo je mogel z vso gotovostjo reči, da bi bila mala slovanska kraljevina v vojni z Avstroogrsko zapuščenca in brez pomoči? Ali je bilo res gotovo, da Rusija ne bi mogla pomagati svoji mali varovanki? Pa tudi če bi imel Conrad prav — ali ne bi bilo od sile lahkomišelnost, prezirati svareče, razsrjene glasove, ki so prihajali iz Anglije in Francije?

"Premisli vse to, ne daj se naštevati," je Zofija vsak dan šepetala zamišljenemu, neodločenemu možu. "Dokler je mir, je najinemu zmagovalstvu samo stari cesar na poti, kakor hitro bo pa vojna napovedana, se bo vse zamajalo!"

To pa še ni bilo vse, kar je Zofija navajala proti vojni. Prosila je zamišljenega, neodločenega moža, naj pomisli, da bi vojna, pa naj se konča z zmago ali s porazom, v vsakem slučaju prinesla samo škodo, ako ne celo katastrofo. Če bi Avstroogrska v vojni zmagala, tako je šepetala Franc Ferdinandu, bi bila to zmaga starega cesarja, ki bi ob koncu svojega življenja, prebogačega s porazi in udarci, še kot mrtvece zmagovalno odrival naslednika v temo. Če bi pa Avstroogrska izgubila vojno, ne bi bil pravi žalujoči stari cesar, temveč Franc Ferdinand, ki bi bil ukanjen za bodočo lavorike in ne bi imel nikoli več možnosti razviti svojo moč in dokazati svojo veličino.

Franco Ferdinand je poslušal njene besede, saj so bile besede ljubezni. Ne brezsmiselne, zaljubljene besede, ki pripravljajo ljubečemu toliko večjo radost, kolikor več je v njih nespametni in nesmisla — kako dolgo je že bilo, kar se je opajal z nespametnim ljubezenskim jecljanjem in sam jecljal prav tako nespametne ljubezenske besede — ne, Zofijine besede, so bile pametne in razumne, čeprav so bile besede ljubezni. Ali je bila ljubezen manjša, ker ni več čutila v pijani omotici, v mili brezsmiselnosti, v milem jecljanju dveh bitij, ki se utapljajo v samopozabi, pravega, edinega smisla življenja?

Ne, tudi razumnost in preudarnost, s katero je zdaj Zofija prosila in prigovarjala, je bila ljubezen. Ljubezen je delala Zofijo bistrooko in bistroumo, ljubezen ji je odpirala oči. Videla je nevarnost, in on, ki jo je poslušal, je moral priznati, da je pametno in razumno paziti na nevarnost in misliti na njo.

Toda razen Zofijinega pametnega, razumnega svarečega glasu, glasu zaskrbljene ljubezni, je slišal v svojih prsih še drug glas, ki je pravega, svarečega, pametnega in razumnega, razdražljivo preglašal. To je bil glas neznoznega razočaranja nad izgubljeno mladostjo in neizžitim življenjem, ki se je že strašno blizilo sterosti, glas jeze, besnosti, togote, upora proti silam, ki so hotele, da bi se in še čakal, križenrok, od dne do dne, od leta do leta. Ali ni bila nevarnost, ali ni bila najnevarnejša pustolovščina boljše od tega neznoznega čakanja? Ali ni bila vojna edina možnost, presekati ta smrtni pokoj, končati mučno mirovanje in postaviti stari red, ki ni bil določen od Boga, temveč o d mrzkega mumijskega kabineta, na preizkušnjo božje sodbe?

Franco Ferdinand se je boril s temi vprašanji in poslušal te glasove, neodločen in vendar že radostno pozivljen od misli, da se mora nekaj zgoditi in da se bo nekaj zgodilo. Pisal je pritiskajočemu Conradu, ki mu je postajal od daleč spet ljub in drag, da je v misli na obračun s predznimi Srbi nekaj zapeljivega, in da ni treba imeti s sovražniki potrpljenja, ako se generalni štab sam zanesa na to, kar pravi. Cesar se bo sicer branil vojne, toda on, Franco Ferdinand, pride kmalu na Dunaj in bo tam podpiral Conradove načrte. Voljan je tudi, da v bodoči vojni prevzame vrhovno poveljstvo nad armado.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Beg Hrvata iz Hrvatske

(Pretrsljiva povest Hrvata, ki je pobegnil iz Paveličeve Nadaljevanje "države.")

"Častni državljani neodvisne."

Macelijski, ki se je prej pisal Deutsch, je bil lastnik znane lesne industrije R. Deutsch & Sinovi v Zagrebu. Prej je vsako leto dajal sto in sto vagonov drva narodnim, človekoljubnim in dobrodelnim društvom in mestni občini za pomoč revežem. Ko je Pavelič prevzel oblast v Hrvatski, je Deutsch-Macelijski pohitel in podaril "neodvisni" 97 hiš od 98, kolikor jih je imel v Zagrebu. Za to svojo "plemenito potezo" je dobil častni naziv in diplomo "častnega in zaslužnega državljanca neodvisne" ter so njega in njegovo rodbino oprostili od nošenja židovskega znaka. Ni pretlelo mnogo časa in Deutsch-Macelijskija so odpeljali v taborišče. Da jih je

prevaral in da je veliko denarja obdržal zase.

"Diplomatski uradniki neodvisne" so za masten denar prenašali denar in blago čez mejo vsakemu, ki je plačal. Če pa jim kdo ni hotel plačati cene, ki so se zanjo domenili, so ga prijaviли italijanskim oblastim, in te so mu potem pobrale vse, do prstana na roki.

Čim več je denarja, tem več je ropanja. Pavelič pa govori, kakor da v "neodvisni" ni "korupcije" in kakor bi on in njegovi "doglavniki" bili sami angeli.

Dobri stražniki in dobri vstaši.

Greh bi bilo, če bi rekli, da so vsi vstaši enaki, vsi krvočni in vsi pripravljeni mučiti ujetnike. Med njimi so tudi ki so dobri in postrežljivi, ki jim je žal za ujetnike, kakor za same sebe, ker morajo nositi "uniformo", ki jo sovražijo. Te so prisilili k vstopu v vstaške vrste, ker ni bilo došt tistih, ki so prostovoljno pristopili. Kakor med vstaši, tako je, morda še več, precej dobrih ljudi tudi med stražniki, tistimi, ki so prej bili v policijski službi. Ti se zgražajo sprčo zločinov, ki jih počenjajo v Zagrebu in v Hrvatski.

Ker vstaši niso imeli nobene glave, ki bi ustrojil in vodil policijsko službo v Zagrebu, so iz zopora privlekli prejšnjega policijskega poveljnika dr. Bodokoviča in on je zdaj spet na čelu zagrebske policije. Najhuji in najbolj pokvarjen človek v zagrebski policiji je Britvič, za njim pridejo Baraković, Vesko, dr. Oroh in prej omenjena Carovski in Jurek.

Po pripovedovanju stražnikov je v zagrebski policiji posebna soba za mučenje jetnikov. Sam v tej sobi nisem bil, o njej so mi pripovedovali stražniki. V tej sobi vstati mučijo s posebnimi napravami, ki jih je s seboj prinesla Gestapo, ki jih je tudi naučila, kako z njimi.

Beg iz taborišča.

V taboru ni bilo mogoče zdržati. Lakota, pretepanje, umazanost — edino perilo, s katerim smo prišli v taborišče, smo morali prati sami — uši, zausnice in brci in pričakovane smrti vsak trenutek, zaradi muh in uživanja kakšnega pijanega noreca, vse to je bilo preveč za nas; ali naj se človek čudi, če se spriko vsega tega v taborišču upirajo, napadajo stražnike, ubijajo vstaše in poskušajo pobegniti? Če ostanemo v taborišču, nam grozi smrt prav tako, kakor če poskusimo pobegniti, s to razliko,

da je pri begu vsaj malo upanja, da si rešimo živo glavo.

Pet se nas je zbralo in dogovorilo, da poskusimo pobegniti. Ker nas je v tem taborišču bilo čez 2500, v njem smo pa bili vsega 25 dni, si vedno pijani vstaši niso mogli zapomniti vsakogar izmed nas. Ko so se vstaši dobro napili in ko so v svoji hišici na ves glas prepevali, smo se splazili k ograji in se plazili po trebuhu privlekli skozi njo in skrili v žito. Še pred zoro smo prišli do železniške proge blizu kopriškiškega kolodvora, kjer je stal tovorni vlak. Vprašali smo železničarja, kam je vlak namenjen in ko nam je odgovoril, da bo odpeljal proti Zagrebu, smo se skrili v železniški voz, ki je bil prikrit s platinom in se tako srečno pripeljali do bližine Zagreba. Tu smo se poslovili med seboj in se potem nekaj dni skrivali. V teh dneh smo vsak večer poslušali vesti jugoslov. radia iz Londona. Ta radio je blagoslov božji za vse ljudstvo v Jugoslaviji.

Prej so bežali iz Italije, zdaj pa v Italijo.

Malo čudno se sliši, pa je resnično: Hrvati bežijo iz Hrvatske v Italijo, ker so celo pod italijanskimi oblastmi bolj varni, samo če imajo sredstva za življenje. Ko je Italija zasedla Slovenijo, Gorski Kotar, Hrvatsko Primorje in veliki del Dalmacije, je naš narod v množični beži iz teh krajev v "neodvisno," misleč, da bo v "neodvisni" lahko svobodneje živel. A zmotili so se vsi, kajti v tej "neodvisni" je vedno vsakršno zlo, toda svobode ni bilo. In zgodil se je čudež — ni mogoče reči drugače, da so Hrvati bežali v Italijo, da jih ona vzame v varstvo pred Hrvatsko! Niso se vračali samo tisti domov, ki so prej pobegnili pred italijansko vojsko. Bežali so vsi, ki so mogli pobegniti. Pri do krajev, ki jih je zasedla italijanska vojaška oblast ni bilo tako težko, vendar je bilo treba urediti nekaj malenkosti: plačati mastne tisočke za dovoljenje, s katerim si smel čez mejo in še nekaj — da si sploh mogel prositi za dovoljenje, t. j. da nisi bil zaprt. Zraven tega si moral imeti mnogo denarja za življenje v krajih, ki so jih bili zasedli Italijani, kajti italijanske oblasti se ne bričajo za stan in hrano beguncev. Pri tem so vstaški vojaki "šli na roko" in za masten denar so vsakomur dali dovoljenje. Pa

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

(V angleškem jeziku)

RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo 2.⁰⁰

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi. Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izvežbati in izpopolniti.

Naročite pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street New York, N. Y.

FOR DEFENSE

BUY UNITED STATES SAVINGS BONDS AND STAMPS

V tem času narodne stiske potrebuje naša domovina vašo pomoč. Kupujte redno Defense Stamps in bonde.

naveljavnimi vizumi, so se go-dile strašne stvari: možje, žene in otroci so spali v policijskih prostorih blizu letališča, ki je okrog 30 km zunaj mesta, hrane ni bilo od nikoder in kupiti ni bilo mogoče ničesar. Neka gospa si je prerežala žile na roki, vendar so jo rešili in odpeljali v bolnišnico.

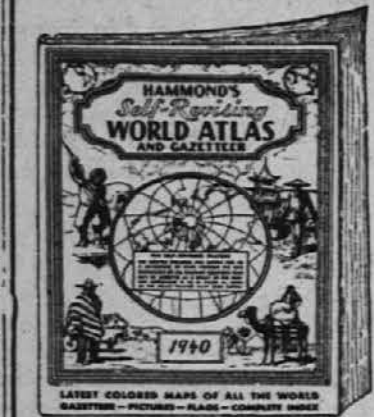
Tudi v Buenos Aires je prišlo več potnikov s takimi vizumi; pridržali so jih na ladji, dokler se vse ni pojasnilo, nekatere pa so celo z isto ladjo poslali nazaj.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Rojake prosimo, k o pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES OSIROMA CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

IMATE ŽE TA PRIROČNI ATLAS?

V teh kritičnih časih je vsakemu državljanu dnevnih vestí potreben ta priročni ATLAS, ki ga posilimo našim naročnikom po najnižji ceni. — Naročite ga še danes!

Velikost 9 1/2 x 14 1/2 inčev
48 velikih strani;
82 barvnih zemljevidov tujih držav in 9 zemljevidov Zdr. držav in sestav vodilnih držav;
45 svetovnih slik popolnoma o-značenih;
Zanimivi svetovni dogodki.
Najnoviji zemljevid kaže cel svet in tudi:
RAZDELITEV POLJSKE MEJE
NEMČIJO IN RUSIJO
ITALIJANSKO OSVOJITEV ALBANIE
PRIKLJUČITEV ČEHOSLOVAKSKO K NEMČIJI
NOVA FINSKO-RUSKA MEJA

Cena 35 centov
Posilite svoto v znakah po 3 oz. po 2 centa.

Posebnost:
HAMMONDOV ZEMLJEVID, KI SAM SEBE POPRAVLJA
KUPON, ki ga dobite s atlasom in ko ga izpolnite in pošljete k izdajatelju zemljevida. Vam daje pravico, da dobite dodatne zemljevide s novimi mejami vojaških držav, kakor bodo premenjene po sedanjih vojni.

Naročite Atlas pri:
"GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

Lega knjiga je kulturna poslanika; odprimo ji vrata v naše domove, odprimo ji srce... (Finžgar)

ŽIVI VIRI

Spisal IVAN MATIČIČ

Knjiga je svojevrsen pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v trinajstih dolgih poglavjih opisan trinajst rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne. Knjiga je verno sročilo našega življenja in trpljenja, in kdor jo prebere bo vedel o Slovencih več kot mu more nuditi katerikoli naše zgodovinsko delo.

DED —

Je ZEMLJO otrebil, zoral

OCE —

Je posejal in gledal bujno njeno rast

SIN —

Je zoral med težkim klanjem

VNUK —

se je dvignil proti besu novega časa

13 POGAVLJ — 413 STRANI
V PLATNI VEZANO

Cena \$2. Poštnina plačana

Avtor knjige je IVAN MATIČIČ, ki je spisal splošno znano knjigo — NA KRVAVIH POLJANAH

KNJIGARNA
"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Poučni spisi

ANGLEŠKO SLOVENSKO BEHILO. Senaril dr. F. J. Kern. Vezan. Cena \$2.00 BODOČI DRŽAVLJANI naj naročijo knjico — "How to become a citizen of the United States". V tej knjigi so vse pojasnile in navedene za naseljenca. Cena 35 centov DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK, spisal Franjo Dular. 278 strani. Cena trda vez. Cena \$1.50 Zelo koristna knjiga za vsakega živinozdravca; opis raznih bolezni in zdravljenje; slike. GOVEDOREJA. Spisal B. Zagvar. 143 strani. 8 slik. Cena \$1.— KNJIGA O DOSTOJNEM VEDENJU. 111 strani. Cena 50c MLEKARSTVO. Spisal Anton Pava. 8 slikami. 168 strani. Knjiga za mlekarje in ljubitelje mlekarstva sploh. Cena 50c	OBRTNO KNJIGOVODSTVO. 258 strani. Vezan. Knjiga je namenjena v prvi vrsti za stavbno, umetno in strojno ključavničarstvo ter šele solivarstvo. Cena \$1.— ODKRITJE AMERIKE, spisal dr. MAJAR. Trije deli: 162, 141, 133 strani. Cena mehko vez. Poljuden in natančen opis odkritja novega sveta. Spis se čita kakor zanimiva povest ter je sestavljen po najboljših virih. Cena 50c UMNI ČEBELAR. Spisal Frank Lammeyer. 103 strani. Cena \$1.— ZDRAVILNA ZELIŠČA. 82 strani. Cena .25c
---	---

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company
216 W. 18th Street New York, N. Y.